

01 GELEŽINKELIO STOTIS

M. K. Čiurlionio g. 16
Piotras Ašastinas, 1953
Pritaikius 1949 m. Leningrade parengtą tipinį projektą, vietoje II pasaul. karo metais apgriautos geležinkelio stoties, iškilo socrealistinio neoklasicizmo pastatas. Stoties architektūra pasižymi nuosaikiomis formomis, santūria kolonada. Pastato dekorui buvo numatytos skulptūros, simbolizuojančios lietuvių tautos kovą dėl tarybų valdžios, tačiau jos nebuvo įgyvendintos. Ryškiausi socrealizmo simboliu stoties fasade tapo K. Bogdano skulptūra su ikomponuotu LSSR herbu (nuimta 1975 m.) Vidaus patalpos, pagal klasicistinę tradiciją išdėstytos simetriškai.

05 “BALTIJOS” VIEŠBUTIS (dab. VDU BENDRABUTIS IR AUDITORIJOS)

Vytauto pr. 71
Jonas Navakas, Janina Barkauskienė, 1963-1967
Tai pirmasis viešbutis pastatytas Kaune sovietmečiu. Jo architektūra atspindi to meto funkcines, ekonomines ir estetines reikmes, kurias turėjo atitikti visuomeninės paskirties pastatas. Pastato struktūra susideda iš 2 kontrastingų, tarpusavyje sukurstų dalių – 9 aukštų viešbučio korpuso ir į priekį išstumto vienaaukščio restorano bloko. Nepaisant funkcionalizmui būdingo schematizmo, matomos pastangos individualizuoti pastatą: ant plokščio stogo įrengta plati dengta poilsio aikštelė, kavinės tūris dekoruotas akmens mūru. Vestibiulį ties laiptais puošia dail. A. Stiško abstraktus vitražas „Baltija“, o restorano galinę sieną – dekoratyvus pilko tinko ir akmenėlių pano jūros tema.

09 VIEŠBUTIS “RESPUBLIKA”

Karaliaus Mindaugo pr. 38
Henrikas Balčiūnas, 1988 –nebaigtas
Viešbutis turėjo tapti ne tik didžiausiu Kaune, tačiau atitikti ir „europinius standartus“. Planuota įrengti keletą prabangių kavinių ir barų, baseiną, konferencijų salę, parduotuves. Viešbučio architektūra priskiriama postmodernizmui.

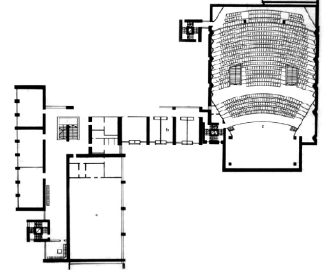
13 JAUNOJO ŽIŪROVO TEATRAS (dab. KVADT)

Laisvės al. 71
Kazimieras Bučas, 1952-1959
Teatras įrengtas čia veikusio, 1928 m. pastatyto art deco stiliaus kino teatro „Metropolitain“ vietoje. Tai vienas unikaliausių Stalino epochai būdingo „socialistinio realizmo“ stiliistikos objektų Kaune. Projektuojant teko laikytis „Laikinių Normų teatrams projektuoti ir statyti“. Buvo parengti keli projektai – kai kurie buvę ypatingai dekoratyvūs, tačiau statyta pagal 1956 m. parengtą, gerokai nuosaikesnį. Objektui išskirtinumo suteikė teatro funkciją tipą iliustruojančios fasado skulptūros, fasado šviesos efektai (panaudoti neoniniai vamzdeliai). Pastatas etapiškai rekonstruojamas nuo 2005 m. (arch. A. Kančas)

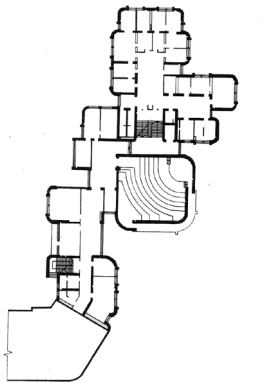
17 POLITINIO ŠVIETIMO NAMAI (dab. VDU RŪMAI)

S.Daukanto g. 28
Boleslovas Zabulionis, 1974
Savo architektūrine raiška bei stilistinėmis ypatybėmis šis projektas gana ryškiai skiriasi nuo kitų Vieniybės a. 7-8 dešimtmečio pastatų. Rūmų architektūros ekspresija paremta fasado plokštumų žaismu, išradingu paprastų formų komponavimu, pritaikant visa tai prie funkcinės pastato paskirties. Pastatas susideda iš 3 pagrindinių tūrių: dviejų salių, bibliotekos, auditorijų – tai stambiausi tūriai, juos jungia pereinamasis blokas. Pabrėžtas kampinis blokas su sale, fasaduose kaitaliojasi langų ir tarplangių ritmas, atitinkantis konstrukcinę ir funkcinę pastato struktūrą.

02 STOMATOLOGINĖ POLIKLINIKA

Vytauto pr. 14
Irena Liškienė, 1982
Naujasis stomatologinės poliklinikos korpusas yra prijungtas prie senojo korpuso palei Šiaulių g. Korpuso planą sudaro nevienodo didumo, tarsi padrikai, suapvalintais kampais tūriai, sujungti į vieną struktūrą komunikacijomis – koridoriais, laiptais ir laukiamaisiais foje. Vidaus sienos buvo tinkuotos rupiu, draskytu pilkos spalvos tinku, viršutinio dirbtinio apšvietimo prietaisai paslėpti už medinių ekranų. Lankščios ir ekspresyvios architektūrinės kompozicijos pastatas priskiriamas vėlyvojo modernizmo stiliui.

06 M. ŽILINSKO GALERIJA

Nepriklausomybės a. 12
Eugenijus Miliūnas, Kęstutis Kisielius, Saulius Juškys 1981-1988
Projektas, laimėjęs Miestų statybos projektavimo instituto rengtą muziejaus konkursą, 1983 m. Architektų sąjungos apžiuroje buvo pripažintas vienu iš geriausių. Pastatas pasižymi aiškiai atpažįstama postmodernizmu stilistika, iliustruojančia drąsias naujosios kartos architektų vizijas. Sumanytas kaip meno šventovė, jo išorė – neatsitiktinės aliuzijos į Antiką. Iškilminga šventovės charakterį sustiprino ir tam metui retai kur naudotos apdailos medžiagos: dirbtinis marmuras, šiifuotas labradoritas, spalvotas granitinis tinkas. Galerija ne kartą kritikuota už laisvą aikštės kraštinių interpretavimą – savo kiemeliu, kurį puošia P. Mazūro skulptūra „Žmogus“, ji tarsi sukuria aikštę aikštėje.

10 TILTAS Į NEMUNO SALĄ

S. Daukanto g.
Algimantas Sprindys, konstr. Darius Žickis, 1988
Tiltas stovi Daukanto g. trasoje, gerai matomas jau nuo Vieniybės a. Pastebimos vėlyvojo modernizmo tendencijos - prabanga, monumentalumas. Naudojami blizgaus metalo turekliai, originalūs šviestuvai. Atraminė arka dengta granitiniu tinku, dekoruota juodo marmuro intarpais. Vidinėje arkos dalyje - dekoratyvūs metaliniai vamzdeliai. Tiltas laikomas įtemptų lynų. Savo monumentalumu (platus laiptai) ir prabangia išvaizda tiltas sudarė architektūriškai susijusį santykį su dabar jau nugriauta „Merkurijaus“ universaline parduotuve, o dekoratyvi atraminė arka su Gedimino stulpais yra svarbi dominantė.

14 GYVENAMASIS NAMAS SU KNYGYNO PATALPOMIS

Laisvės al. 81
Algimantas Mikėnas, Marija Matušakaitė, 1953 – 1954
Būdingas „socialistinio realizmo“ stiliaus gyvenamojo namo tūris, su šlaitiniu stogu. Į Laisvės al. atsuktas akmens plokštemis dengtas fasadas puoštas originaliais rusvos ir žalsvos spalvų keramiko J.Mikėno lipdiniais. Objekte, kaip ir dažname to meto gyvenamajame daugiaaukštyje, integruotos visuomeninės paskirties patalpos - knygynas.1980-1983 m. atlikta knygyno interjero rekonstrukcija pakeitė originalų ankstyvojo laikotarpio interjerą. Sukurtas 9 deš. pradžios Lietuvos dizaino tendencijas atspindintis interjeras. Baldai, vitrinų konstrukcijos, medinės lubų konstrukcijos su kesonais, L. Banaitienės 1982 m. sukurtas gobelenas - sudaro vientisą, laikotarpį atspindinčią interjero erdvę.

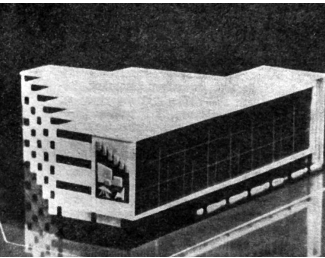
18 DAUGIABUČIAI GYVENAMIEJI NAMAI

A. Mickevičiaus g. 58 ir 56
Juozas Gudelis, 1951-1956
Pirmiausiai iškilo namas A. Mickevičiaus g. 58. „Socialistinio realizmo“ architektūros statinį puošia tipiškias augalinis dekoras turėjęs iliustruoti architektūroje sunkiai pritaikomą sovietinio meno apibrėžimą: „nacionalinis savo forma, socialistinis savo turiniu“. Šalia esantis A. Mickevičiaus g. 56 pastatytas metais vėliau (1956), pačiame radikalių politinių (tuo pat metu ir architektūrinių) Sovietų sąjungos permainų sūkuryje. Jei ne namo mastelis, savo fasado architektūrinėmis formomis objektas būtų panašus į vėlyvąjį tarpukarį, kuomet masyvūs istorizmo elementai (karnizai, durų, langų apvadai ir pan.) taip pat nebuvo išimtis.

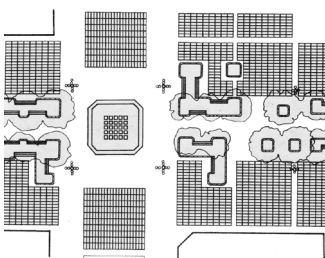
03 PARDUOTUVĖ “BUITIS” (dab. VERSLO CENTRAS)

Vytauto pr. 32
Vytautas Dičius, 1963-1969
Vienas ryškiausių modernistinę architektūros sampratą eksponuojančių sovietinio laikotarpio Lietuvos pastatų – 1969 m. pastatyta baldų parduotuvė (vėliau „Buitis“). Nestandartinis sklypo planas suteikė postūmį surasti įdomesnį architektūrinį parduotuvės sprendimą. Vytauto pr. išklotinės fasadas formuotas iš dviejų stiklo plokštumų – pagrindinio korpuso ir šiek tiek igilintos laiptinės. Bažnyčios g. fasade panaudotas persislenkančio staciakampio motyvas. Interjere išsiskyrė originalūs per visą pastato aukštį kabančius laiptinės šviestuvai.

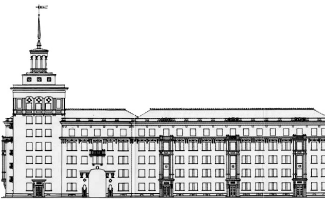
07 LAISVĖS AL. REKONSTRUKCIJA

Alfredas Paulauskas, V. Paleckienė, 1982
Dar XIXa. vid. Kauno naujosios dalies suplanavimo plane Laisvės al. įvardinta kaip pagrindinė miesto gatvė. 1970 m. generaliniame plane buvo numatyta Laisvės al. paversti pėsčiųjų zona, 1982 m. įvykdyta alėjos rekonstrukcija, kurios tikslas buvo suteikti ne tik naują, pėsčiųjų gatvės, funkciją, bet ir architektūrinę išraišką, kuri atitiktų jos reikšmę viso miesto atžvilgiu. Alėja sudalinta į atkarpas, akcentuojant visuomeniniu – kultūriniu požūriu svarbias centro vietas – Miesto sodas, Savivaldybė, Centrinis paštas, Vytauto Didžiojo paminklas. Praplatintas želdynų plotas, įrengti nauji masyvūs mediniai suoleliai (išlikę iki šiol), keturių tipų šviestuvai apdailinti aluminiu ir bronz. Visi Laisvės al. pastatai vykdant rekonstrukciją buvo perdažyti.

11 FABRIKO „PERGALĖ“ GYVENAMASIS KVARTALAS

Karaliaus Mindaugo pr./ Maironio g./ Kęstučio g./ S. Daukanto g.
Jokūbas Peras, 1949-1956
1949 m. paskyrus žemę gyvenamiesiems, visuomeniniams ir kultūriniais-buitiniais „Pergalės“ turbinų fabriko pastatams, 1951 m. pradėtos kvartalo statybos, jų eigoje projektas dar buvo suprastintas, atsakyta nesaikingo dekoravimo būdingo socrealizmo stiliui. Pagal projektą, fabriko „Pergalė“ kompleksas turėjo susidaryti iš įvairių statinių, išsidėsčiusių įvairiose Kauno miesto vietose. Naujamiestyje esantis kvartalai buvo skirti fabriko „Pergalė“ darbininkų gyv. namams. Tai „pirmasis daugiabučių namų kvartalas“ Kaune. Be gyvenamųjų namų, čia suprojektuotas vaikų darželis, sporto aikštės, parduotuvės.

15 T. IVANAUSKO ZOOLOGIJOS MUZIEJUS

Laisvės al. 106
Alfonsas Keturka, 1977 - 1980
Muziejus iškilo nugriovus Centrinį žydų banką (pastatytas 1925 m.). Kardinaliai, neatpažįstamai pasikeitę ne tik statinio architektūra, tačiau užstatyta ir buvusio pasažo erdvė. Ypač lakonišką naujojo pastato fasadą planuota papuošti skulpt. Rimanto Šulskio 7 dalių dekoratyvine bronzine juosta „Fauna“. Tačiau bareljefas liko nepakabintas

19 KAUNO PAVEIKSLŲ GALERIJA

Donelaičio g. 16
Liucija Gedgaudienė, Jonas Navakas, 1978
Aktyvia plastiška forma statinys akcentuoja Donelaičio g. posūkio erdvę, laiptuota pastato tūrinė erdvinė kompozicija sukuria savitą vėlyvojo modernizmo architektūrai būdingą siluetą. Tuo pačiu galerija turi ir tipiškų socialistinio modernizmo stiliaus sprendinių: skaidri pirmo aukšto langų juosta ir masyvus tūris, ant kolonų pakeltas įėjimo prieangis. Trijų aukštų galerijos pastate suprojektuotos 8 parodų salės, auditorija, dailininko dirbtuvės, bufetas. Interjere išlikę originalūs vestibulio baldai bei laiptinės šviestuvai. Įėjimą puošia J. Mozūraitės – Klemkienės skulptūra „Kūrėja“ (1987m.)

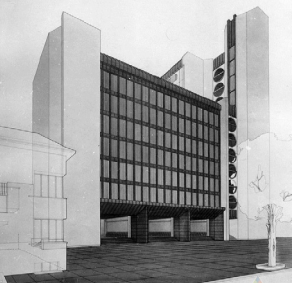
04 GYVENAMASIS NAMAS DARBININKAMS IR TARNAUTOJAMS

Griunvaldo g. 8
Isaokas Trakmanas, Bronius Elsbergas, 1936-1941
Šio daugiabučio gyvenamojo namo istorija prasidėjo dar tarpukariu, kuomet buvo sprendžiamas klausimas kaip aprūpinti butais iš kaimo atvykusius darbininkus, amatininkus ir tarnautojus. Galutinis projektas patvirtintas jau prasidėjus pirmajai sovietinei okupacijai ir buvo jau kažkiek pakoreguotas atsižvelgiant į naujus, projektavimo nuostatus. 40 butų namas, yra įdomus ir gana retas pavyzdys iliustruojantis Lietuvos tarpukario architektūrinių idėjų perimamumą sovietinėje Lietuvoje. Taip pat tai vienas iš gana retų ikiindustrialinio sovietinės gyvenamosios statybos pavyzdžių pirmosios okupacijos laikotarpiu.

08 VIEŠBUTIS “BRITANIKA”

Kęstučio g. 26
Alfredas Paulauskas. 1977 – 1988
1977 m. miesto centrinės dalies detalaus išplanavimo projekte buvo numatyta „tarp Gedimino ir Mickevičiaus gatvių, abipus Laisvės alėjos esančiuose kvartaluose, pastatyti du po penkis šimtus vietų turinčius viešbučius“. Vienas iš jų buvo ir viešbutis „Britanika“. Buvo pateikti keli projekto variantai – ekspresyvus, bangos pavidalo monolitinis tūris, ir technologiskai pažangus bei estetiškai išraiškingas pakabinamų konstrukcijų projektas, kuris būtų buvęs vienintelis tokios konstrukcijos objektas Lietuvoje. Dėl techninio sudėtingumo, ir vieno ir antro buvo atsisakyta. Teko kurti dar vieną projektą, jau gerokai skurdesnį ir paprastesnį. Galiausiai, viešbutis netgi nebaigtas statyti.

12 UNIVERSALINĖ PARDUOTUVĖ “MERKURIJUS”

Laisvės al. 60
Algimantas Sprindys, 1969 -1983
Pastatyta buvusio kino teatro „Triumf“ vietoje. Pagal pirmąjį projektą, parengtą dar 7 deš., universalinė parduotuvė, kartu su „Pramprojekto“ rūmais ir projektuojamą „Lietuvos“ viešbučio išplėtimu turėjo sudaryti miesto centrą žyminių aukštų statinių kompleksą. Vis dėlto projektas buvo pakoreguotas ir apsiribota tik kuklesnio mastelio dekoratyviniu laiptinės bokštu, kuris kartu su atitrauktu nuo Laisvės al. užstatymo linijos, pagrindiniu parduotuvės tūriu sudarė aikštelę – viešąją erdvę. Žemesniame, 4 aukštų, pagrindiniame pastato tūryje buvo įsikūrusios prekybinės, administracinės patalpos, personalo valgykla, lankytojų kavinė. 2010 m. objektas nugriautas.

16 VIENYBĖS AIKŠTĖ (buv. J.JANONIO AIKŠTĖ)

V.Stauskas, S. Bartusevičius (1960), K. Šešelgis, B. Zabulionis, A. Sprindys, T. Šešelgienė, 1960, 1968-1970
Aikštės užuomazgos atsirado dar XIX a. vid. sudarius Kauno miesto planą. Carinės Rusijos laikotarpiu, o vėliau ir tarpukariu čia statomi dažniausiai administracinės ir komercinės paskirties pastatai. Daugelis jų buvo sunaikinta II pasaulinio karo metu. 1960 metais parengtas perspektyvinis visos aikštės tvarkymo projektas. Pastatyti Pramoninės statybos projektavimo instituto rūmai (1965), VDU centriniai rūmai (1974), miestų statybos projektavimo instituto rūmai (1975).

